

QUADERNS GADESO

ANÀLISI DE LA REALITAT SOCIOECONÒMICA DE LES ILLES BALEARS. N° 71. MAIG 2006

SEGURETAT

Els ciutadans i ciutadanes dels països avançats estam relativament instal·lats en el que s'ha denominat societat del benestar. Però determinats beneficis d'aquesta societat poden estar avui en discussió i, per tant, menys garantits. La situació econòmica i política avui té uns àmbits de decisió i de comprensió a nivell global, el que dificulta d'alguna manera al ciutadà de carrer comprendre el que està passant i que afecta a la seva realitat quotidiana.

La seguretat, ara per ara, s'ha tornat un tema bàsic; però aquesta no s'ha de comprendre només des de la perspectiva de la protecció de les persones i dels béns, sinó també des d'altres realitats com poden ser una economia familiar estable, una estabilitat professional, una conservació dels nivells de benestar adquirits i altres ímputs.

Aquesta demanda de seguretat és molt rellevant avui en dia, quan estam vivint uns "valors" cada vegada més individuals, i per tant, menys participatius. Amb excessiva freqüència es pretenen defensar aquestes seguretats des d'un plantejament exclusivament individual, que tendeix a concretar-se en un "campi qui pugni", sense comprendre que difícilment hi pot haver seguretats personals o de l'entorn familiar proper sense un plantejament més ample i global.

En el cas de la nostra comunitat, malgrat una certa disminució dels índexs de creixement econòmic, continuam mantenint uns nivells acceptables de benestar, però ¿quines garanties hi ha de que aquesta situació continui?

www.gadeso.org

PREOCUPACIONS 2006 (XV)

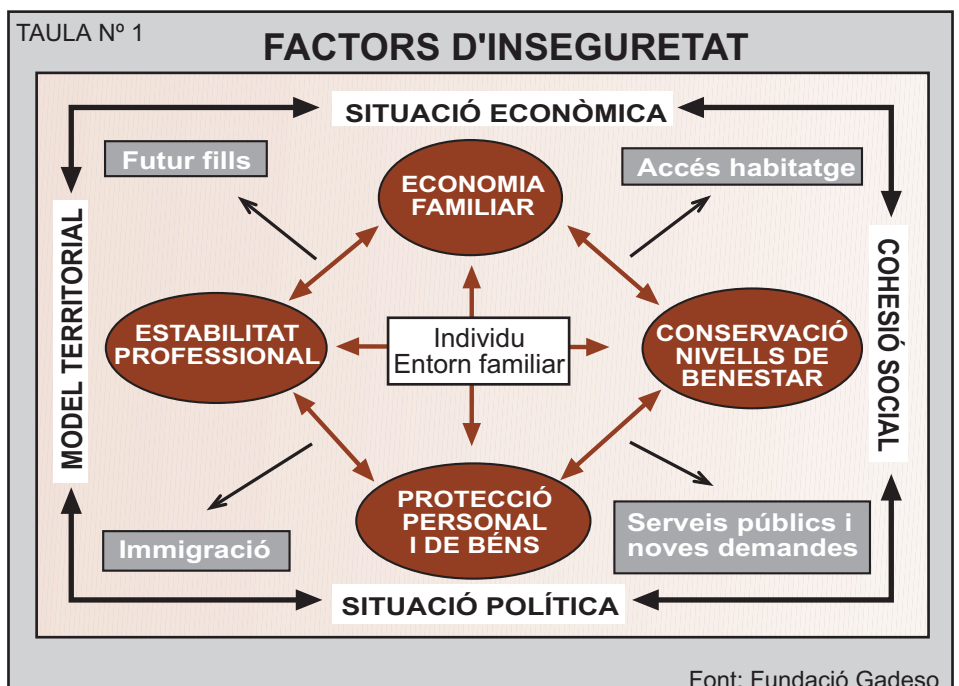
INSEGURETATS CIUTADANES

Per dotzena vegada, Quaderns Gadeso publica els resultats de les principals preocupacions ciutadanes de les Balears. Probablement, el novè i rellevant de totes les nostres investigacions, i per tant també d'aquesta, és que els resultats s'ofereixen, no pel conjunt de la comunitat, sinó desglossats per cadascuna de les illes.

A la taula adjunta reproduïm un esquema que ens permet comprendre els distints factors que constitueixen el que podem denominar inseguretats ciutadanes. A un primer cercle, envoltant el nucli format per l'individu i el seu entorn familiar, es situen: l'economia familiar, l'estabilitat professional, la conservació dels nivells de benestar i la protecció

personal i dels béns. Aquests ítems es concreten en aspectes més específics, com poden ser la permanent dificultat d'**accés a l'habitatge** (especialment pels joves), el **futur personal i professional dels fills**, una exigència d'uns **serveis públics de qualitat** (educació, sanitat i el tractament de persones dependents), així com la inquietud davant la **presència** rellevant d'**immigrants**.

A un segon cercle més llunyà del nucli central (individu i entorn familiar), es situen els factors que determinen aquestes inseguretats, com poden ser la **situació econòmica i política**, amb les seves repercussions, la **cohesió social**, i, especialment al nostre cas, el **model territorial**.

Font: Fundació Gadeso

MALLORCA: LA IMMIGRACIÓ

PRINCIPALS PREOCUPACIONS

- 1) Habitatge
- 2) Immigració
- 3) Futur dels fills
- 4) Estabilitat laboral

L'accés a l'habitatge, especialment pels joves, continua essent la principal preocupació a totes les illes. També segueix essent molt rellevant la preocupació dels mallorquins per la immigració; i això des d'una doble perspectiva: com a virtuals competidors dins el mercat laboral i com a una certa amenaça per a la convivència (Quaderns Gadeso nº65. Gener 2006).

El futur dels fills, tant des de la perspectiva personal com professional, segueix preocupant a les famílies mallorquines. El fracàs i l'abandonament escolars, l'accés a feines fàcils i temporals, etc. marquen uns paràmetres preocupants.

El que el gener d'enguany era la preocupació per l'economia familiar, es concreta ara en una inquietud per l'estabilitat professional i laboral, donada la tendència a la contractació temporal.

DEPENDÈNCIA

Entre altres causes, la incorporació de la dona al món del treball i l'augment de l'esperança de vida, estan plantejant de manera greu la situació de més d'un milió de persones a Espanya que necessiten ajuda per a les seves activitats diàries. Això sense tenir en compte els aspectes que van més enllà de les necessitats físiques i monetàries, com poden ser situacions de radical soledat. A la taula número 2 es reflecteix la valoració econòmica de l'ajuda familiar tant des de la perspectiva informal com des de la contractació de persones externes. En el cas concret del cuidador immigrant, hem reproduït el preu per hora de 10,83 € com si aquest fos el real, però la realitat és que

la situació més habitual és que el salari mitjà cobrat per aquests immigrants es situï al voltant de 6/7 euros l'hora o de 600 € mensuals. La recent aprovada Llei d'Autonomia Personal i de Dependència, pot ser un instrument fonamental per aconseguir un mínim de qualitat de vida per a les persones dependents, així com un suport econòmic i moral pels familiars, concretat bàsicament en les dones.

Trobareu informació d'aquesta Llei al **Dossier número 86** de la nostra pàgina web **www.gadeso.org**.

TAULA Nº2

VALORACIÓ ECONÒMICA DE L'AJUDA FAMILIAR

	Cuidador familiar informal	Immigrant contractat	Treballador de la llar contractat
Aportació monetària anual estimada	28.158 €	29.111€	18.194 €
Hores a l'any	2.600	2.688	1.680
Preu per hora	10,83 €	10,83 €	10,83 €

Font: "Las personas mayores en situación de dependencia" (UAM).

TAULA Nº3

PERFIL DEL CUIDADOR

Dona	83,6%
40-59 anys	52,5%
Casada	70,2%
Feina a la llar	44,2%
Dedicada també als fills	67,0%

Font: "Las personas mayores en situación de dependencia" (UAM).

Com es pot veure, un 83% dels cuidadors informals són dones i un 44,2% es dedica a les tasques de la llar. Això vol dir que un alt percentatge de dones han de compatibilitzar aquesta tasca de cuidar a persones dependents amb altres feines fora de la llar, sense comptar que la majoria d'elles s'encarrega també dels fills. Aquesta ocupació de cuidadora suposa unes 10

hores al dia durant una mitjana de 6 anys. Però, a més, un 77% d'aquestes dones, manifesten que realitzen aquesta tasca de cuidar a persones dependents de manera exclusiva i permanent (sense ajuda exterior o d'altres familiars).

D'aquests cuidadors, un 33% són les filles de l'afectat i un 22% les seves dones.

MENORCA: FUTUR DELS FILLS

Allà on es manifesten inquietuds més estables és a Menorca. A més de l'habitatge, segueix ocupant i preocupant el futur dels fills, malgrat que possiblement l'estructura educativa d'aquesta illa sigui la més potent de les Balears. Queda pendent una major facilitat en l'accés a estudis superiors.

Malgrat que, tal i com es pot comprovar a altres investigacions, a Menorca és on es demana un major respecte pel territori i els seus entorns mediambientals, preocupa la temàtica relacionada amb les comunicacions interiors, que afecta a una xarxa viària segura i respectuosa, així com el disseny i acabament de les rondes exteriors de, bàsicament, Ciutadella i Maó.

Continua essent una demanda rellevant la necessitat d'una major qualitat dels serveis públics, sense que això signifiqui que aquests siguin pitjors que els de la resta de les illes.

PRINCIPALS PREOCUPACIONS

- 1) Habitatge
- 2) Futur dels fills
- 3) Comunicacions interiors
- 4) Millora dels serveis públics

HABITATGE PELS JOVES

La mitjana de joves emancipats a Balears és superior a la del conjunt d'Espanya. Malgrat això, únicament un 24,5% dels joves entre 18 i 29 anys estan emancipats, tal i com es pot comprovar a la taula nº4.

El que més condiciona l'accés a l'habitatge dels joves és l'excés de contractació laboral temporal, que no permet adquirir compromisos a l'hora de la compra. Donat l'elevat cost de l'habitatge a Balears, resulta que, per exemple, un jove de 18 a 24 anys necessita pràcticament el 90% del seu sou per poder tenir accés a un habitatge. Aquesta constatació ens duu a comprovar

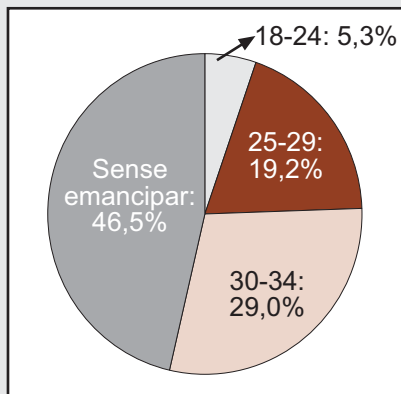
que un jove d'aquesta mateixa franja d'edat només pot adquirir un habitatge d'uns 70.000 euros; si es tracta d'una llar jove, aquest preu augmenta fins a 120.000 €.

Donades aquestes dades, i malgrat es puguin facilitar crèdits hipotecaris, resulta pràcticament impossible un accés raonable dels joves del conjunt d'Espanya i concretament de la nostra comunitat a un habitatge digne.

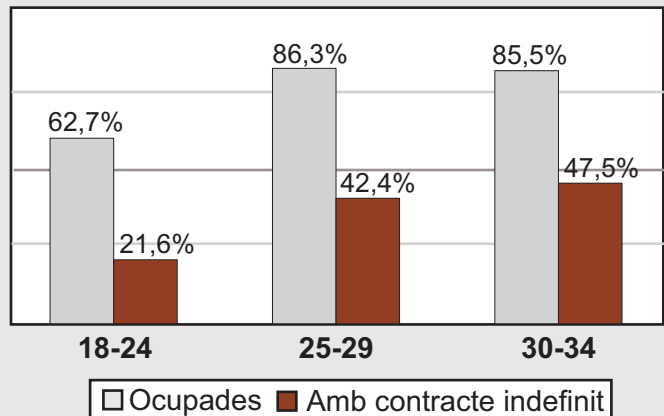
Podeu trobar l'informe sobre joves i habitatge al **Dossier** número **85** de la nostra web **www.gadeso.org**.

TAULA Nº4

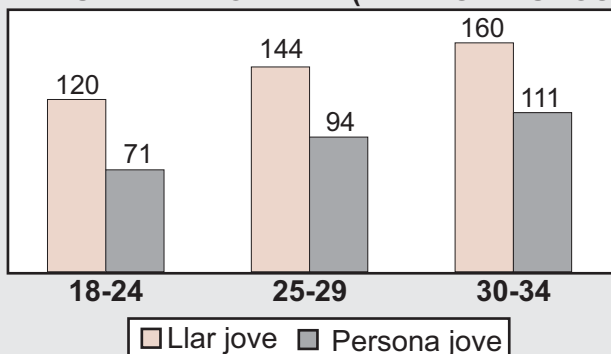
JOVES EMANCIPATS

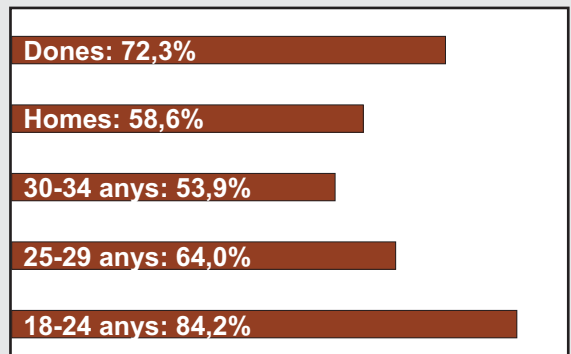
CONDICIONS LABORALS

PREU MÀXIM TOLERAT (MILERS D'EUROS)

COST D'ACCÉS A L'HABITATGE

Font: Observatorio Joven de Vivienda en España

PITIÜSES: LES COMUNICACIONS

EIVISSA

PRINCIPALS PREOCUPACIONS

- 1) Habitatge
- 2) Xarxa viària
- 3) Estabilitat laboral
- 4) Immigració

A Eivissa, a més de l'habitatge, ocupa i preocupa la xarxa viària. Aquesta inquietud, tal i com s'ha pogut comprovar en investigacions posteriors, té un factor comú: la necessitat de millorar la xarxa viària de l'illa. Però una part relativament significativa (23,4%) considera que l'actual disseny de la xarxa viària és excessivament agressiu amb el territori.

A Formentera continua essent una demanda social la millora dels serveis de comunicació exterior. A l'estiu no sol ser excessivament problemàtic (es parla d'una nova línia Formentera-Dènia), però durant la temporada baixa es té una percepció real d'aïllament.

FORMENTERA

PRINCIPALS PREOCUPACIONS

- 1) Habitatge
- 2) Comunicacions exteriors
- 3) Millora dels serveis públics
- 4) Futur econòmic

TEMPORALITAT

Les darreres xifres mostren que la contractació millora a la nostra comunitat, però, sense negar la rellevància d'aquesta dada, continua essent preocupant l'elevat índex de temporalitat.

Malgrat una certa millora en la contractació indefinida i dels contractes a temps complet, no es percep d'una manera clara un canvi de tendència. De fet, encara un 89.35% de la nostra contractació a 2005 fou temporal, davant del 10.65% corresponent a contractes indefinits, el que implica que per cada nou contractes temporals, només se n'enregistrà un d'indefinit.

Al mateix temps, encara que un 75% tinguin un contracte a temps complet, independentment de si són indefinits o temporals, un 13% continua contractat a temps parcial.

Evidentment, aquesta realitat correspon en part al caràcter estacional de la nostra activitat econòmica, però també a certes causes estructurals. La recent aprovada Reforma Laboral pretén facilitar la contractació estable i oferir mecanismes per evitar la temporalitat i la precarietat.

No obstant, a més de la llei farà falta una voluntat positiva del nostre teixit productiu per a comprendre que és impossible ser competitiu sense un esforç sobre el capital humà (QG 33) i sobre les noves tecnologies (QG 67).

Podeu obtenir més informació al número 78 de la secció **Dossiers** de la nostra web, titulat: "El treball a Balears 2005. Document de la UE, Govern i Sindicats".

TAULA Nº5 TIPOLOGIA DE CONTRACTACIÓ

	Contracte indefinit		Contracte de durada determinada	
	Distribució interna	Evolució 04-05	Distribució interna	Evolució 04-05
Temps complet	57,59%	↑ 12,02%	78,04%	↑ 6,68%
Temps parcial	14,87%	↑ 10,19%	21,96%	↑ 3,37%
Fix discontinu	27,54%	↓ -1,51%	—	—

Font: Tresoreria General de la SS. SOIB. INEM

Pròximament publicarem l'evolució de les preocupacions dels ciutadans i ciutadanes de la nostra comunitat per illes, des de l'any 2001 fins el 2006.

Fundació GADESO: C/Ter nº14 1er. Palma de Mallorca - 07009
TEL. +34 971 479503 FAX. +34 971 470042.
E-MAIL: fundaciogadeso@gadeso.org

PÁGINA WEB: www.gadeso.org

